

Buhara ýakynlaryndaky Afşana obasynda (Özbekistan) miladynyň 980-nji ýylynda eneden dogulýar. Lukmançylyk we Pelsepe ugurlary boýunça umumy 200 kitap ýazyypdyr. Öz döwründe Günbataryň, Orta Asyrlaryň Modern ylym biliminiň gurujysy, hekimleriň baştutany hökmünde tanalar eken. Lukmançylyga degişli işi onuň döwründen bäri ýedi asyr boýunça salgylanma çeşme eseri hökmünde El-Kanun fit-Tib (Tebipçiligiň kanuny) atly kitaby bilen meşhur bolan we bu kitap Ýewropa uniwersitetlerinde XVII asyryň ortalaryna çenli tebipçilik ylmynda ygtybarly eser hökmünde okadylypdyr. Pars ýa-da Türki alymy hasap edilýär. Milletiniň kimligi anyklanylmadyk. Ibn Sina Kuşýar atly bir hekimiň elinde ylym-bilim alýar. Her hili bölümler boýunça 240 sanysy biziň günlerimize gelip ýeten 450-ä golaý makala ýazyypdyr. Elimizdäki ýazgylaryň 150 sanysy pelsepä degişli, 40 sanysy bolsa tebipçilige degişlidir. Eserleriniň iň meşhurlary pelsepe we fenden ybarat bolan Kitabuş-Şifa (Gowulaşma kitaby) bilen El-Kanun fit-Tibdir (Tebipçiligiň kitaby). Bu iki eser orta asyrlardaky uniwersitetlerinde okadylypdyr. Hatda bu eser Montpellier we Louwainde hem 1650-nji ýyla çenli ders kitaby bolup hyzmat edipdir.

Samanogullarynyň köşgüniň kätipleriniň biri bolan Abdylly bin Sinanyň ogly Ibn Sina (Günbatarda, Ýewropada Awisenna (Avicenna) ady bilen tanalýar), kakasyndan, meşhur Natiliden we Ysmaýyl Zahytdan ders alypdyr. Geometriýa (aýratynam Owklidiň geometriýasy), mantyk, fykh, sarf, nahiw, tebiçilik we doga bilimi ugurlary boýunça birnäçe işleri bar. Farabynyň el-Ibaneniň sebäp bolmagy bilen Aristoteliň pelsepesini we onuň

ylmyny öwrenip, syrkawlan döwrüniň Buhara şazadasyny sagaldyp (997 ý) köşgüň kitaphanasyndan peýdalanýar. Kakasy öleninde Jürjanda Şirazly Ebu Muhammet ony penalady (Tebipçilik kanuny kitabyny Jürjanda ýazdy). Öz döwründe tanalan bütin grek filosoflarynyň we Anadoly dogaçylarynyň ýollaryny derňeşdiripdir. Abu Aly el-Huseýin ibn Abdylla ibn el-Hasan ibn Aly ibn Sina Hemedan şäherinde (Eýran) 1037-nji ýylda dünýeden ötýär.

Kuwwatmyrat REPOW
Türkmen döwlet
maliýe institutynyň talyby